

Mali trgovec

vsako soboto. Naročnina se plačuje na predplačilo št. 84—, polletno Din 42—, mesečno Din 7—. Rokopisov ne sprejme. Uprava in uredništvo: Askerčeva ulica št. 3, telefon št. 2448. Poštni predal 169. Čekovni račun št. 15.420.

Leto III.

Ljubljana, 12. septembra 1931.

št. 37.

Pomagajmo si sami!

Svetovna vojna je z izpremenitvijo mej ustvarila tudi drugačne gospodarske pogoje, katerim so se posamezne države, kakor tudi posamezne gospodarske panoge izkušale prilagoditi. Nekaterim je to uspelo več, drugim manj. Da ni uspelo popolnoma, je glavna krivda v tem, da se je vsepovsod preveč stavljala v ospredje praksa iz preteklosti, navzlic temu, da ji niso več dani obstojni pogoji. Svetovno gospodarstvo je vsled svoje konservativnosti in v nič manjši meri vsled egoizma večine držav zašlo v tako težak položaj, kakor ga ne pomni zgodovina novejših vekov.

Po zaključeni svetovni vojni se bije prav tako brezobzirna gospodarska vojna celo med prijateljskimi državami, ki navzlic različnim, skoraj vsakodnevnim gospodarskim konferencam nočejo čmeti niti trošek razumevanja za potrebe svojih sosedov ter hrepenijo in delujejo edino le v pravcu za dosego gospodarskega prestiža.

Zaslepljenost gospodarskega sveta je tako velika, da je popolnoma zavrgla načelo medsebojnega podpiranja in vidi celo v gospodarskem uničenju svojega soseda pridobitev. Posledice take gospodarske politike se kažejo v nastalem položaju, ki kaže povsod zastoj v obratovanju in naraščanje brezposelnosti.

Prikriti smoter gospodarstvenikov kaže tu svoj uspeh: obubožala so tržišča sosedov vsled zmanjšanja kupne moči mas. Založno dejstvo, da je treba beležiti enake rezultate tudi v njih lastni

državi najrajši prezrejo, nikdar pa ne bodo priznali, da je to njih lastno delo.

Z ubijanjem gospodarstva svojih sosedov so ubili tudi sami sebe. Posebno jasno se kažejo te neizbežne posledice v Nemčiji in drugih državah, ki so se obdale s prohibitivnimi carinami za uvozno blago svojih najboljših odjemalcev in doživele ravno vsled tega gospodarski polom.

Naši državi moramo priznati v zmernosti prvenstvo. Carine, ki so bile že prej stavljene na znosno, vsem sosedom ustrezajočo mero, so skoraj vedno neizpremenjene. Niti na najhujše udarce carinske politike naših sosedov nismo odgovorili s protikrepi, dasiravno bi bili ti upravičeni in največkrat tudi res potrebni.

Gospodarska politika Jugoslavije se ni udeleževala svetovne carinske vojne, zapujoč v svojo lastno gospodarsko silo; delovala je celo vedno za sklenitev miru, verujoč v pravičnost in spravljivost sosedov. Rezultat je ta, da so nas sosedje obdali z visokimi carinskimi barijerami, ki branijo našemu izvoznemu blagu pot iz države; za malenkostne ugodnosti pa smo morali žrtvovati koristi mnogih gospodarskih panog, zlasti industrije.

Ponovno poudarjamo že tolikokrat dokazano resnico, da od čezurnaj, od raznih gospodarskih konferenc nismo dosegli, niti ne smemo pričakovati kakih koristi: rešitev našega gospodarskega vprašanja leži v notranjosti, v mejah države.

In kako se pri naš delu v tem pravcu?

Tudi tukaj moramo ugotoviti, da med posameznimi gospodarskimi panogami ni pravega smisla za nujno povezanost interesov vseh slojev.

Drugi, nič manj kvaren upliv pa je: splošno pomanjkanje nacionalnega egoizma, ki je v vseh drugih državah na višku.

»Zmanjšati produkcijo!« se glasi zahteva inozemstva. Tistega inozemstva, ki ne mara našega blaga, pač pa nam istočasno vsiljuje svoje.

Rešitev leži nasprotno v paroli »Zvišati potrošnje domačega blaga!«

Koliko nepotrebnih predmetov uvozimo letno iz inozemstva?! Strokovnjaki računajo povprečno na vrednost štirih milijard dinarjev. Vse to bi zamogli izdelovati in pridelovati doma. Nad sto tisoč delovnih moči bi našlo pri tem lep zaslužek, kar bi pomenilo znatno okrepitev kupne sile naroda. In bruto dobiček, ki ga sedaj plačujemo inozemstvu, bi ostal doma.

Par poizkusov za propagando potrošnje domačih izdelkov, ki so jih organizirali trgovci, je imelo le malo uspeha. Krivda ne leži v njih: pokazali so dobro voljo in umevanje za skupne koristi.

Več krivde leži v konsumentih, ki končno tudi pripadajo gospodarskim krogom, bodisi posredno ali neposredno. Ne samo, da zahteva konsument brezobzirno ceno in kvaliteto, kar je vsaj deloma opravičljivo, on daje tudi v mnogih slučajih brez vsakega vzroka ali pa vsled gole, če tudi napačne domneve prednost tujemu blagu, ne vedoč, da s tem škoduje samemu sebi.

Če je delavec, je z nakupom tujega blaga podprl tujo produkcijo namesto svoje lastne. Tujcu je pomagal omejevati brezposelnost, doma pa odjedel vsaj enemu del zaslužka.

Če je proizvajalec, je z nakupom tujega blaga storil prav isto in zmanjšal del kupne moči drugega domačega proizvajalca in njegovih delavcev ter obenem omejil njih kupno moč in s tem zmanjšal možnosti za plaširanje lastnega blaga na domačem tržišču.

In če je trgovec, je zagrešil isto v svojo lastno škodo.

Vsi, brez izjeme vsi pripadamo raznim skupinam domačega gospodarstva,

in vsi si prizadenemo škodo, če ne podpiramo domače produkcije.

Pribijemo, da se je te resnice prvi zavedel trgovec in prvi začel z nesebično propagando za dvig potrošnje domačega blaga.

Ne smemo se pa tudi ustrašiti priznanja, da bi naš trgovec pri tem lahko storil še veliko več. Njegova beseda, njegov sugestivni upliv pripravi vedno lahko konsumenta do tega, da daje prednost domačemu blagu. Trgovec je baš vsled tega važen faktor na poti k splošnemu gospodarskemu izboljšanju. S priporočanjem domačih izdelkov in s krepitvijo nacionalno-ekonomskega egoizma pri samem sebi in pri svojih odjemalcih ustvarja polagoma, pa gotovo boljše pogoje za bodočnost.

Ze zaradi lastne gospodarske prevdarnosti dajajte prednost in priporočajte domače produkte!

Največ krivde na neuspehu pa odpade na kroge producentov samih, zlasti tistih, ki so združeni v kartelih ter rajši zmanjšujejo produkcijo, kakor da bi znižali cene in se zadovoljili z manjšim, razmeram prilagodenim dobičkom. Pri tistih, ki se poslužujejo raznih neojalnih trikov in se rajši oskrbujejo s tujimi sirovinami, pa tudi s tujimi delovnimi silami, namesto da bi potom podpiranja drugih gospodarskih plasti in delovnih sil krepili kupno moč notranjega tržišča. Pri tistih, ki v svoji ozkosrčnosti ne prenesejo niti najmanjših obrambnih ukrepov za zaščito drugih pridobitnih panog, če jim to samo malo ne konvenira.

Kadar bo v notranjosti države vsepovsod prodrla spoznanje tesne povezanosti interesov; kadar prestane ozkosrčnost in izključno poudarjanje lastnih trenutnih koristi; kadar se znajdejo vsi sloji pri složnem in razumevanja polnem, nesebičnem delu za medsebojno podpiranje — in kadar dozori v vseh nacionalno-ekonomski egoizem, nastopi tudi izboljšanje in blagostanje, ne glede na gospodarske razmere v inozemstvu.

Vprašanje cen.

Težka, cel svet oklepajoča gospodarska depresija stavlja vedno česče v ospredje vprašanje cen. Na eni strani si prizadevajo producenti doseči za svoje izdelke čim višje cene, na drugi strani pa hoče kriti konsument svoje potrebe po čim nižjih.

Stremljenje enih in drugih je popolnoma upravičeno, seveda, do neke meje, ki bi se dala v splošnem označiti z nazivom: meja solidnosti. Poimovanje načel solidnosti pa je v povojni dobi na eni strani preveč širokogrudno, na drugi pa preozkosrčno, če govorimo o splošnem merilu.

Sredi med obema strankama stoji trgovec, ki posreduje med njima; zato ni čuda, če je zašel v navskrižni ogenj očitkov, da je on tisti, ki podražuje blago. Ti očitki ne padajo samo iz vrst konsumentov, poslužujejo se jih tudi producenti, mnogokrat samo zato, da odvrnejo pozornost javnosti od svojih pretiranih zahtev. Svetu prikazujejo s »točnimi, natančnimi«
kalkulacijami podprte račune o produkciji, ki dokazujejo, da delajo v — izgubo.

Tako producent, kakor konsument imata različna zaščitna sredstva, ki se jih tudi pridno poslužujeta. Skoraj sleherna vrsta producentov je združena v posebnem kartelu, ki izključuje medsebojno konkurenco in se poleg tega poslužuje tudi vseh mogočih sredstev za to, da obdrži ceno na taki višini, da doprinaša dobiček, če tudi ob skrčeni produkciji, ali celo ob uničenju velikih množin gotovih produktov (kava, žito, bombaž etc.). Producenti uživajo tudi veliko zaščito svojih državnih oblasti. Konsumenti pa ščitijo svoje koristi s tem, da poizkušajo blago nabaviti neposredno pri producentih, ali pa ustanavljajo lastne nabavljalne zadruge, ki naj bi jih oskrbovale s cenejšim blagom.

Trgovec, kot posredovalec med producentom in konsumentom je ne le brez zaščite, marveč se mora poleg tega ne prestopno boriti tudi z ostro konkurenco, ki ga sama prisili v to, da se drži umerjenih cen, če hoče uspevati.

Kako neosnovan in nepravilčen je očitke, da trgovec pri svojem posredovanju

podražuje blago, dokazuje dejstvo, da je v stanu vzdržati konkurenco konsumnega združništva, ki je pri nas vendarle precej razvito. Pri tem pa je treba pomisliti, da je združništvo deležno velikih davčnih olajšav, dočim mora nositi trgovec nezmanjšana, težka bremena.

Že obstoj konsumnega združništva je jasen dokaz potrebe vmesnega posredovanja med producentom in konsumentom. Če bi si morala iskati produkcija neposrednih stikov s konsumenti sama, bi bili njeni izdelki še mnogo dražji. Celo trgovec sam največkrat ne more kupiti blaga neposredno od producenta, marveč ga dobi šele potom veletrgovca.

Produkcija sama bi bila brezsmiselna, če bi se ne vršila gospodarsko. Pridelovanje in izdelovanje blaga je posel zase, in bi se moral nehati s tistim trenutkom, ko bi se vsled nakopičenja gotovih izdelkov zaloge prenapolnile, oziroma se izčrpala potrebna sredstva za nabavo sirovin in za kritje stroškov produkcije. Zaloge pa bi navzlic temu ležale neprodane in polagoma izgubile svojo vrednost. Pomisliti moramo pri tem na to, da je mnogo vrst izdelkov takih, da je treba potrošnike šele seznaniti z njimi in jim opisati koristi, ki jih bodo imeli od tega, če jih nabavijo.

Tako konsumenti, kakor producenti radi pozablajo, da je blago na svoji poti od enega do drugega neizogibno večkrat obremenjeno z različnimi prevoznimi in ležarinskimi stroški. Plačati je treba zanj razne takse in davčne dajatve. K temu moramo priračunati še obresti za denar, ki je naložen v blagu. Današnje plačilne razmere so take, da mora trgovec večkrat čakati še daljšo dobo predno pride do kritja. Zavarovalnine in kontrola prispevajo svoje k stroškom. Ohranitev blaga v dobri kakovosti zahteva gotovih naprav in manipulacij, navzlic temu pa je skoraj pri vseh vrstah konsumnega blaga treba računati še s tem, da se ga nekaj pokvari ter postane nič ali vsaj manj vredno. In končno mora trgovec, zlasti danes še posebej računati z rizikom, da mu del odjemalcev blaga niti ne bo plačal.

Ti faktorji, ki tako težko obremenju-

jejo blago na poti od producenta do konsumenta, se radi prezro vsled česar je najenostavnejša domneva, da gre razlika od cene na debelo pa do cene za nadrobno prodajo vsa v žep trgovca, ki največkrat za svoj trud in riziko pri današnji težki konkurenci sploh ne najde nobenega kritja.

Razmeroma najkrajšo pot napravi danes meso, da pride do potrošnika. Vendar nas primerjava cen goveje živine s cenami mesa, ki predstavlja takorekoč nov produkt in prehaja neposredno v roke konsumenta, pouči, da so očitki na račun trgovcev skrajno nepravilni.

Padanje indeksa cen na debelo je največkrat vzrok domnevam, da bo v istem razmerju padla tudi cena blaga v nadrobni prodaji, kar je popolnoma nemogoče.

Indeksi cen na debelo kažejo navadno povprečno ceno sirovin. Pot sirovin do izdelka, ki je primeren za konsum, je dolga in združena s stroški. Če je n pr. indeks cen za sirovino padel za

20%, je treba pri gotovem izdelku računati vsled stroškov predelovanja komaj na pocenitev 5 do 10%.

Pot gotovega produkta od producenta do konsumenta pa je, kakor omenjeno, združena z različnimi obremenitvami, ki neredko same dosegajo in celo presegaajo produkcijsko ceno gotovega izdelka. Če se je tedaj za potrošnjo pripravljeni izdelek v indeksu cen na debelo pocenil, recimo, za 10%, je mogoča v nadrobni prodaji spričo neizogibnih stroškov, fiskalnih obremenitev in drugih izdatkov komaj 5% ali še celo manjša pocenitev.

Faktorji, ki podražujejo ceno blaga na poti od producenta do trgovca, so vzrok, da se predmeti v nadrobni prodaji ne morejo poceniti v istem razmerju kakor v veletrgovini. Ti faktorji pa so pri različnih vrstah blaga različni ter (vštevši tudi vse trgovčeve stroške predno preda blago konsumentu) ponekod višji, drugod pa zopet manjši in je od njih odvisno tudi razmerje pocenitve v nadrobni trgovini.

Zopet postrežena mera za žitno trgovino.

»Službene novine« objavljajo zakon o prodaji pšenice v tuzemstvu, ki ga zaradi njegove važnosti priobčujemo v celoti.

Novi zakon pomenja popolno ukinitve svobodnega nakupovanja žita od strani trgovskih mlinov, t. j. tistih mlinov, ki so doslej kupovali žito od producentov in prodajali moko trgovcem. Ti morajo svoje potrebe odslej kriti izključno le pri »Privilegirani izvozni družbi« po vnaprej določenih cenah.

Tudi mlini, ki meljejo od merice, ne smejo prodajati moke, niti ne smejo mleti moke za privatno prodajo trgovcem in se sme prodajati v državi edino le tista moka, ki je bila zmleta v trgovskih mlinih. Mlini pa smejo mleti od merice le toliko žita, kolikor ga potrebujejo imenovani za lastno porabo.

Odrejen je tudi popis vseh zalog pšenice in pšenične moke: nad 200 kg ter bodo morali trgovci in mlini,

pa tudi zasebniki, če imajo več kot 200 kg na zalogi, doplačati razliko v ceni, kakor je določena s pravilnikom o žitnih cenah, ki ga priobčujemo pod rubriko »Tržna poročila«.

Besedilo novega zakona slove:

Nj. Vel. kralj je dne 4. septembra na predlog ministra za trgovino in industrijo in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta podpisal in proglasil zakon o prodaji pšenice v tuzemstvu.

§ 1. Vsi trgovski mlini so dolžni kupovati pšenico za mline pri Privilegirani akcijski družbi za izvoz deželnih pridelkov kraljevine Jugoslavije. Trgovski mlini so mlini, ki pšenico kupujejo, moko pa prodajajo. Tem ni dovoljeno mletje proti desetini v naturi.

§ 2. Mlini, ki meljejo proti desetini, smejo mleti samo posamezno (kmečko moko) za kmečke potrebe, vendar pa ne smejo prodajati. Instalacije, ki izdelujejo tipizirano moko, je treba zapечатiti ali pa iz mlina odstraniti.

§ 3. Prodajne cene pšenice v tuzemstvu določa minister za trgovino in industrijo v sporazumu s Privilegirano akcijsko družbo za izvoz poljskih pridelkov kraljevine Jugoslavije.

Naslednje cene za pšenično vrsto Tisa I. bodo podlaga: 240 za prevzem v septembru, 250 za prevzem v oktobru, 260 za prevzem v novembru, 270 za prevzem v decembru.

Po potrebi sme minister za trgovino in industrijo te osnovne cene izpremeniti. Cene za druge kraje kakor tudi cene za druge vrste pšenice bodo določene napram tej gornji osnovi s posebnim pravilnikom, ki ga bo predpisal minister za trgovino in industrijo v sporazumu s Privilegirano akcijsko družbo za izvoz deželnih pridelkov kraljevine Jugoslavije.

§ 4. Vse zaloge pšenične moke v mlinih, pri pekih in v prodajalnah kruha, v komisijskih skladiščih, kakor tudi v drugih obratih in pri zasebnikih, kadar presegajo 200 kg, a pri mlinih tudi vse zaloge pšenice nad 200 kg je treba prijaviti glavnim oddelkom oziroma izpostavam finančne kontrole, kjer pa teh ni, občinskim oblastvom zaradi popisa. Prijavo mora predložiti oseba, pri kateri je blago, v treh dneh po razglasitvi tega zakona. Navedene oblasti morajo popisati zaloge v naslednjih treh dneh, rezultate popisa z imenom lastnikov zaloga pa je treba dostaviti finančnemu ministrstvu, davčnemu oddelku najpozneje v treh dneh po popisu. Potrebne določbe o tem bo izdal finančni minister.

§ 5. Lastniki popisane pšenice in pšenične moke morajo plačati razliko med kupno in prodajno ceno pšenice, ki je določena za september, v posebni žitni fond, ki bo ustanovljen pri finančnem ministrstvu zaradi pokritja eventualnih izgub Privilegirane akcijske družbe za izvoz poljskih pridelkov kraljevine Jugoslavije pri kupljeni pšenici. Razliko bodo določile v § 4. navedene oblasti na podlagi popisa. Lastniku oziroma komisijonarju pšenice ali moke bo dostavljen izpolnjen ček, da plača razliko v desetih dneh.

§ 6. Ako bi ti dohodki po tem zakonu pokazali presežek, se bodo uporabili po

pravilniku, ki ga bo predpisal v to svrhu minister za trgovino in industrijo.

§ 7. V tuzemstvu se sme prodajati samo moka, ki se zmelje v trgovskih mlinih. Prodaja kmečke moke je prepovedana. Moka, ki pride v promet, mora imeti pečat, kakor ga predpiše Privilegirana delniška družba za izvoz poljskih pridelkov kraljevine Jugoslavije.

§ 8. Nadzorstvo nad izvrševanjem predpisov tega zakona bodo opravljali uslužbenci finančne kontrole in posebni nadzorniki Privilegirane delniške družbe za izvoz poljskih pridelkov kraljevine Jugoslavije. Podrobne določbe o tem nadzorstvu bo predpisal finančni minister v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo.

§ 9. Mlini, ki bodo kupili pšenico proti določbami § 1 tega zakona, mlini in osebe, ki bodo prodajali kmečko moko (§ 2 in 7), osebe, ki bodo prodajale in kupovale moko v vrečah brez predpisanih pečatov (§ 7), kakor tudi osebe, ki ne prijavijo svojih zaloga (§ 4), bodo kaznovane z zaplenbo moke ali pšenice, z zaporom do 30 dni in z denarno kaznijo, ki je lahko 3 do 10krat večja od prodajne cene pšenice po tem zakonu. Trgovski mlini, ki meljejo proti desetini (§ 1), desetinski mlini, ki meljejo trgovsko moko (§ 2) kakor tudi osebe, ki nasprotujejo popisu (§ 4), ki ne plačajo v določenem roku predpisane razlike (§ 5), se kaznujejo poleg denarne kazni do 10.000 Din z zaporom do 30 dni. Kazni izreka upravna občina. I. stopnje. Proti tem odlokom je dovoljen v treh dneh priziv na drugo stopnjo upravnih oblastev.

§ 10. Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da po potrebi z uredbo uredi cene moke in kruha.

§ 11. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč z dnem razglasitve v »Službenih novinah«.

Pravilnik k temu zakonu odreja mlinom vodstvo posebnih seznamov, kakor tudi dolžnost takojšnje izjave, hočejo li mleti žito proti merici, ali hočejo biti uvrščeni v seznam trgovskih mlinov.

Trgovci bodo morali voditi odslej za nakup in prodajo moke posebne

kontrolne knjige, iz katerih bo morala biti razvidna količina in kvaliteta ter cena nakupljenega blaga, kakor tudi ime dobavitelja. Kakor omenjeno, se bo smela prodajati v trgovinah samo moka, ki je nakupljena v trgovskih mlinih in opremljena s plombo, ki se pred pričetkom prodaje ne bo smela odstraniti z vreč. Kontrolna knjiga bo morala biti na razpolago finančnim uslužbencem in posebej določenim kontrolorjem.

Trgovci tedaj ne smejo več kupovati žita, da bi ga dali v mletje in potem moko naprej prodajali. Nakuplji od kmetovalcev so sicer še vedno prosti po odrejeni najnižji ceni, prodajati pa se sme žito izključno le Privilegirani izvozni družbi proti določenemu povšku v ceni.

Nova odredba znači zopetno podražitev moke, ker bodo morali trgovci

doplačati od sedanjih zalog po 45 do 70 par pri kg moke, okoli 30 par pa pri kg otrobov, kar se bo občutno poznalo konsumentom in živinorejcem.

Ker zakon kmetovalcem ne brani nakupa od drugih pridelovalcev, kakor tudi ne mletja žita za lastno porabo, ga bodo ti lahko nakupili po nižji ceni (160 do 170 Din) in ga oddali v mletje. Tega se bodo posluževali gotovo tudi drugi sloji, kar znači za trgovce zopet zmanjšanje prodaje.

Razlike v ceni se bodo stekale v posebno žitni fond, iz katerega se pokriva izguba, ki nastane vsled podpiranja izvoza našega žita pri Privilegirani izvozni družbi. Ker je upati, da bodo vplačila razlik kmalu pokrila ves nastali deficit, se smatrajo te odredbe kot prehodnega značaja in bodo gotovo kmalu omiljene.

Izgledi za izvoz iz Dravske banovine.

Domače gospodarske zbornice so ustavile na podlagi zbranih poročil kalkulacijo, katere vrste in množine blaga pridejo v poštev za tekočo izvozno sezono (od 1. septembra 1931 do konca avgusta 1932).

Ljubljanska Zbornica TOI je ugotovila, da bo bodoči izvoz iz njenega področja v splošnem veliko slabši kot v pretečeni dobi ter računa pri različnem izvoznem blagu z 20 do 50 odstotnim nazadovanjem. Po posameznih vrstah izvoznega blaga je ocena sledeča:

Žito za izvoz pri nas ne pride v poštev. Pač pa se bo izvozilo okoli 400 vagonov otrobov, oziroma krmilne moke.

Krompirja se bo izvozilo predvidoma precej, zlasti če bo Italija ukinila obstoječo uvozno prepoved, ker ima vsled suše slabo letino.

Izvoz sadja bi bil letos razmeroma dober, če bi imele tudi druge države letos dobre letine. Za izvoz bi pri nas preostalo: okoli 200 vagonov sliv, 2000 vagonov namiznih jabolk, 500 vagonov jabolk za prešanje in kakih 10 vagonov orehov.

Fizola bi bilo vsled slabše letine za izvoz okoli 70 vagonov.

Izvoz vina, ki se ga bo letos veliko pridelalo, je oviran vsled prohibitivnih odredb v Avstriji in vsled naših previsokih izvoznih tarif, zato ga Zbornica ni ocenila, dasiravno imamo znaten izvozni presežek. Glede cen je stavila prognozo, da se bodo gibale v višini 4 do 7, izjemoma do 8 Din, za liter prvovrstnih, sortiranih vin, dočim bo cena mešanih okoli 3 Din.

Živine bi zamogla Slovenija ob ugodnih razmerah izvoziti okoli 500 vagonov samo na francoska tržišča. Presežek pa je, seveda, znatno večji, a se ima izvoz živine in prašičev boriti z velimi uvoznimi ovirami vseh držav — nakupovalk.

Izvoz klobas, ki je doslej predstavljal vrednost približno 1 milijona dinarjev, bi bil tudi letos lahko večji, če bi ne bilo visokih carinskih barijer v inozemstvu.

Za izvoz mleka in mlekarskih izdelkov ni izgledov.

Izvoz gob bo morda dosegel vrednost 5 milijonov Din.

Za izvoz jaja ni stavila ocenitve, ker je vsled nizkih cen in hude konkurence drugih držav, zlasti Bolgarije, tržišče v Nemčiji za nas zelo slabo ter smo navezani bolj na Italijo.

Les in lesni izdelki, ki so glavni predmet izvoza iz dravske banovine, imajo vsled že tolikokrat opisanih ovir najslabši izgled.

Aluminijevega oksida in hidrata se bo izvozilo okoli 5000 ton v vrednosti 14 milijonov Din.,

Industrija kleja računa na izvoz svojih produktov v vrednosti 10-2 milijona Din.

Elektrod in anod se bo predvidoma izvozilo za 7 milijonov Din.

Ručenega olja bo preostalo za izvoz okoli 60 vagonov v vrednosti 8 mili-

jonov Din ter 200 vagonov bučnih pogač in otrobov.

Cinka se bo izvozilo okoli 3000 ton v vrednosti 12 milijonov Din.

Papirna industrija vsled konkurence skoraj ne pride v poštev za izvoz ter se računa le na kakih 50 vagonov v vrednosti 2 milijona Din.

Hmelja preostane v Savinjski dolini za izvoz nad 7000 meterskih stotov.

Zelo slabi so tudi izgledi za izvoz produktov usnjarske industrije in emajlirane posode ter opeke.

Izvoz svinca bo morda dosegel množino 6000 ton v vrednosti okoli 20 milijonov Din.

Izvoz premoga ostane menda enak lanskemu ter bo znašal okoli 1000 vagonov.

Gospodarske beležke.

Gospodarski kongres.

13. in 14. t. m. bo v Beogradu zasedal deveti državni kongres predstavnikov gospodarskih organizacij, ki mu je določen sledeči program: 1. cenitev izvoza, 2. ukrepi za pospeševanje kmetijstva, 3. razprava glede finančnih bremen na samoupravnih cestah, 4. stanje obrti, 5. stanje industrije, 6. položaj trgovine, 7. naši odnošaji napram svetovnemu gospodarstvu.

Banovinski davek na kmečke hiše ukinjen.

Ban dr. Marušič je s posebnim odlokom ukinil obstoječo banovinsko davščino na kmečke hiše. V kolikor je bila ta davščina že pobrana, se bo povrnila plačevalcem.

VAŽNA ODREDBA BANA PROTI KROŠNJARSTVU.

V 33. številki smo poročali o vlogi ljubljanskega gremija trgovcev na policijsko upravo, v kateri se ta pritožuje nad nedopustnim krošnjarstvom, ki je pričelo resno ogrožati interese trgovcev.

Tej vlogi se je pridružila tudi Zbornica TOI in vložila posebno pritožbo na bansko upravo, utemeljeno s konkretnimi slučaji kršitev obstoječih

Znižanje državnih izdatkov.

V smislu načela štednje je finančni minister izdelal in predložil vladi v odobritev načrt, po katerem se bodo državni izdatki v tekočem proračunskem letu znižali za 714.863.000 dinarjev po posameznih postavkah.

Na enak način se bo izvedlo načelo štednje tudi pri vseh drugih samoupravnih oblastvih.

Znižanje banovinske takse na živinske potne liste.

Ban dr. Marušič je odredil znižanje banovinske takse na živinske potne liste od 6 Din na 3 Din. Taksá za drobnico ostane nespremenjeno 3 Din, vendar se na en živinski potni list lahko vpiše poljubno število glav.

zakonskih odredb ter podprto s statističnimi podatki, ki izkazujejo, da je bilo samo pri ljubljanskem srezkem načelstvu lani vidiranih 577 krošnjarskih knjižic, skoraj pri slehernem drugem srezkem načelstvu pa se je število vidiranih knjižic gibalo od 100 do 200.

Gospod ban je ugotovil, da so izvajanja Zbornice TOI utemeljena in

resnična, ter je izdal vsem podrejenim oblastvom sledeči nalog:

»Pozivam gg. predstojnike naslovnih oblastev, da odrede najstrožjo kontrolo krošnjarjev, zlasti v mestih in industrijskih krajih in ob času, ko se prirejajo sejmi, brezizjemno pa je poostri nadzorstvo tudi nad trgovskimi potniki. Opažam, da se pogosto diktirajo kazni izpod najmanjše zakonite odmere in da se postopanje ne vrši z zadostno brzino. Opozarjam, da se ima kazenski postopek čimbolj

pospešiti in sumarično izvesti. Po izrečni kazni, zlasti tudi o odvzemu dovolilnice je vselej obvestiti oblastvo, ki je dovolilnico izdalo.

Gg. uradni predstojniki so mi za izvršitev te odredbe osebno odgovorni.«

Upamo, da bo ta okrožnica napravila konec kršitvam zakona in obvarovala trgovce — davkoplačevalce pred vedno naraščajočo konkurenco vsiljivih krošnjarjev.

INDEKS CEN.

Ekonomski oddelek Narodne banke je izdal indeks cen na debelo za mesec avgust, ki izkazuje v primerjavi z mesecem julijem sledeče stanje:

proizvodi:	julij	avgust
rastlinski	78·9	75·7
živalski	74·7	75·6
industrijski	71·3	70·8
skupni indeks	74·4	73·6

Indeks cen živalskih proizvodov, ki edini pokazuje izboljšanje, ne more odgovarjati dejanskemu stanju ter se nanaša na manj važne postranske produkte živinoreje in perutninarstva, ker je znano, da so cene živine na vseh naših

tržiščih ponovno občutno padle. Nazadovanje indeksa cen rastlinskih proizvodov gre na račun sezone, ker je pred glavno žetvijo cena zgodnjih pridelkov vedno višja in prične padati, čim se začne pobiranje glavnega pridelka. Tudi tekom septembra je navzlic povišanim žitnim cenam pričakovati nadaljnega znižanja indeksa rastlinskih proizvodov. Skupni indeks pokazuje nazadovanje za 0·8 točke.

Prav tako se je znižal indeks izvoznih predmetov za 0·4 točke na 74·9, indeks uvoznih predmetov pa za 1·4 točke na 68. Tendenca kaže še vedno padanje.

Po širnem svetu.

Evropska komisija odobrila sistem preferenčnih pogodb.

Na zasedanju evropske komisije za gospodarsko sodelovanje so se vse države z izjemo Rusije izjavile, da zadnje čase ustvarjene preferenčne pogodbe, ki se nanašajo zlasti na preferenčne ugodnosti za žito, pridelano v evropskih državah, popolnoma odgovarjajo principom mednarodnih gospodarskih konferenc. S tem je od strani evropskih držav dobljen pristanek za doslej sklenjene, pa tudi za v bodoče projektirane preferenčne pogodbe. Seveda je treba navzlic temu čakati še vedno tudi na pristanek prekomerskih držav, ki so pri tem kolikortoliko prizadete vsled obstoječih, na sistemu največjih ugodnosti zgrajenih trgovskih pogodb z evropskimi državami.

Nemško-avstrijska carinska unija pokopana.

Kakor smo že javili, je mednarodno razsodišče v Haagu razsodilo, da ustvaritev avstrijsko-nemške carinske unije ne odgovarja določilom ženevskega protokola z dne 14. X. 1929 ter je ta svoj sklep javilo Društvu narodov.

Ker so tako Nemci, kakor Avstrijci uvideli, da je unija neizvedljiva in ker so odvisni od inozemstva zlasti v sedanjih finančnih krizi, so se formalno že pred zasedanjem konference Društva narodov odpovedali carinski uniji. Svet Društva narodov tedaj vsled neugovaranja ni imel težkega dela in je na svoji seji dne 8. t. m. samo soglasno potrdil sklep haaškega razsodišča.

Svetovna žetev bo letos manjša.

Ravnokar objavljeno poročilo o žitni letini na severni zemeljski poluti kaže pri vseh vrstah žita manjši pridelek kakor lansko leto. Mednarodni poljedelski urad v Rimu je zbral podatke o stanju žetve v 24 državah (brez Rusije, kjer podatki niso znani, a je žetev v primeri z lansko tudi manjša), ki izkazujejo v primerjavi z zadnjimi leti sledeče množine v milijonih meterskih stotov:

	pšenica	rž	ječmen	oves
1925	596	137	204	389
1926	624	117	196	361
1927	663	124	208	355
1928	712	140	254	407
1929	605	138	248	361
1930	675	136	249	376
1931	627	122	204	333

Zaradi velikih starih zalog to poročilo še ni vplivalo na svetovno žitno tržišče, vendar je pričakovati v inozemstvu zvišanja žitnih cen.

Poslabšanje ruske zunanje trgovine.

Navzlic vsemu prizadevanju, da bi povečala svoj izvoz in omejila uvoz, je ruska zunanja trgovina padla letos po obsegu, obenem pa se je tudi zopet povečala pasivnost njene trgovinske bilance.

Podatki o zunanji trgovini Rusije v prvem letošnjem polletju kažejo sledeče vrednosti v milijonih rubljev, katerim v oklepaju dodajamo podatke za lansko prvo polletje: izvoz 366·3 (lani 464·3), uvoz 555·7 (lani 517), pasivnost 151 (lani 91·3) milijona rubljev.

V Rusijo se uvažajo največ predmeti za ustvaritev in obnovo industrije. Od izvoza pa odpada: 75 milij. rubljev na poljske pridelke, 33 na živinorejo in perutninarstvo, 39 na produkte lova in ribolova, 35 na lesno industrijo, 47 na prehransko industrijo, 79 na premog in rude in 57 milijonov rubljev na razne druge izvozne predmete.

Otvoritev nemških borz.

Dne 4. t. m. so se v Nemčiji zopet otvorile borze. Takoj v početku se je beležil občuten padec vrednostnih papirjev, ki je izkazoval po 30—40% nazadovanja.

Ustanovitev nemško-jugoslovanske trgovske družbe.

Pred mesecem se je ustanovilo v Esenu v Nemčiji nemško-jugoslovansko trgovsko društvo z namenom pospeševati izmenjavo blaga med obema državama, oskrbovati trgovinski svet z informacijami in delovati za dvig blagovnega in tujskega prometa. Upravni svet tvorijo uplivne osebnosti, med njimi naš konzul Paulus in nadžupan dr. Rosental.

Kdor bi želel z omenjeno družbo stopiti v trgovske stike, naj piše na naslov: »Deju« Deutsch-Jugoslawische H. G. m. b. H., Essen-Lenauhaus.

Krengherjev koncern.

Po vesteh časopisja, ki je stanje Krengherjevega vžigaličnega trusta presojalo po trenutnem padcu njegovih papirjev, je stal ta koncern pred par dnevi pred polomom. Nenadno naraščanje Kengherjevih papirjev na borzah (od 304 na 386) pa priča, da stoji podjetje slejko prej na čvrstih nogah.

Kolinska

Okusna in zdrava

je

KOLINSKA KAVA

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valut v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
1 angleški funt	274'50	275'—
1 ameriški dolar	56'50	56'50
1 avstrijski šiling	7'94	7'96
1 belga	7'87	7'90
1 bolgarski lev	—409	—408
1 češkoslovaška krona	1'674	1'67
1 francoski frank	2'22	2'22
1 italijanska lira	2'95	2'96
1 grška drahma	—731	—73
1 romunski lej	—336	—33
1 španska peseta	5'60	5'05
1 danska króna	15'10	15'05
1 švicarski frank	10'98	11'03
1 hol. goldinar	22'79	22'30
1 turška lira, papir	26'79	26'60
1 zlati frank	10'985	10'98
1 kanadski dolar	56'20	56'10
1 norveška krona	15'10	15'05
1 brazilski milreis	5'20	5'20
1 argentinski pezos	15'90	15'80
1 egiptovski funt	281'50	281'30
1 albanski frank	10'77	10'80
1 švedska krona	15'116	15'08

Naše borze ne notirajo še pengö in marke. V Zürichu notira marka 121.45 (= dinarjev 13.41), pengö pa 90.02 (= dinarjev 9.98). Ostalo neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Voj. škoda promptna 319—321, 7°/_o Blairovo pos. 6150—64, 8°/_o Blairovo pos. 76 — ponudba, 7°/_o inv. posojilo 62—64, tobačne srečke 20 — ponudba, agrarne obveznice 43—45, begluške obveznice 48—50, Rdeči križ 40 — ponudba, posojilo Drž. hipotekarne banke 62—64, Seligmanovo posojilo 72—78.

Vsi papirji, zlasti vojna škoda, beležijo med tednom težko nazadovanje. Tendencia se označa kot slabejša.

Privatni efekti: Ljubljanska kreditna banka 121—126, Prva hrv. šted. 957 do 965, Strojne tov. 80, Kranjska ind. družba 312, Združene papirnice Vevče 120—122, Narodna banka 5200 povpraševanje, Kreditni zavod 160—170, Obrtna banka 36 povpraševanje, Celjska posojilnica 150, Kreditni zavod 195, »Trboveljska« 213—214, Jadranska plovdba 460—480.

Nazadovala je zopet »Trboveljska«, tudi povpraševanja za papirje Narodne banke so padla, porasla je nekoliko Jadranska plovdba. Sicer so papirji čvrsti.

Tržna poročila.

Slive.

Cene sliv v Bosni se gibajo v višini 210 do 230 Din za 100 kg, v Srbiji pa od 130 do 170 Din. Doslej je bilo izvoženih iz Bosne okoli 500 vagonov.

Hmelj.

V Savinjski dolini je kupčija precej živahna ter je prodanega že nad polovico pridelka. Navzgor idočé cene potrjujejo staro pesem hmeljarskega trga, ki kaže, da bolje proda oni, ki se ne prehitijo. Prvovrstno blago ima ceno 11 do 12'50 Din, drugovrstno pa 9'50 do 10'50 Din.

Nizka cena konoplje.

V osijski okolici je pridelek konoplje letos močno pomnožen, vsled česar so cene padle na 15 do 30 Din pri netto stotu ter jedva krijejo režijske stroške.

Živina.

Na zagrebškem trgu so cene živine ostale približno enake onim iz pretečenega tedna in se niso nič izboljšale, dočim so cene konjem zopet padle. Na zadnjem sejmu se je trgovalo po sledečih cenah:

Goveja živina: biki 2'50—3'75 Din, krave 1'50—3'50 Din, junice 3 do 3'75 Din, junci 3—3'50 Din, voli II. 2'50 do 3'50 Din za kg žive teže. Teleta živa 4'50—6'75 Din, zaklana 6—8 Din.

Svinje: pitane 9—10'50 Din, nepitane 7—8 Din kg žive teže; pujski (odojki) 60—150 Din komad.

Konji: par 5500 do 6000 Din, zrebeta 1250—2000 Din komad, konji za meso 1'25—1'50 Din za kg žive teže.

POVPRAŠEVANJE ZA NAŠE IZVOZNO BLAGO V INOZEMSTVU.

Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu so prispela sledeča povpraševanja za naše izvozno blago:

fižol: Brescia (franko Trst) — 15-941, Nürnberg — 16-020;

sadj: München — 16-934; Nürnberg — 17-941; Olomuč — 15-927, Dunaj — 16-000 in 17-191, Varšava — 17-520, Poznanj (šlive) — 17-440, Tropava (orehi) — 17-716;

vino: München — 16-439, Stuttgart — 17-320, Praga — 17-827, Hamburg (zastopstvo) — 16-310, Berlin (zastopstvo) — 16-432;

seno: Celovec — 17-880;

hmelj: Barcelona — 17-508;

srnje, jelenje in samiš kože: Dunaj — 17-866;

svinjska mast in kože: Čehoslovaška — 17-873;

loj in kosti: Milano — 17-516;

živina: Milano — 17-871 in Hamburg (zastopstvo) 17-026;

jajca: München — 16-934; Dunaj — 17-867, Milano — 17-871, Hamburg (zastopstvo) — 17-026, Rotterdam (komisija) — 17-821.

Zavod daje interesentom brezplačno pismena pojasnila in želi, da mu trgovci stavijo že fiksne, po možnosti povzročene ponudbe z označbo cene, množine, dobavnega roka in plačilnih pogojev.

Naročnike prosimo, da stavijo ponudbe naravnost zavodu, ker mi sami tudi nimamo natančnejših podatkov in moramo ponudbe poslati v Beograd.

VINSKO TRŽIŠČE.

Pričela se je že močna izvozna kampanja grozdja iz vseh vinorodnih držav. Naše domače štajersko in dolensko grozdje pride sicer malo v poštev, pač pa dalmatinsko in smederevsko, odkoder se ga je že precej izvozilo. V Italiji se prodaja v Apuglii navadno izvozno grozdje po 50, boljše pa celo 100 do 125 lir za 100 kg. V Nemčiji se plačuje grozdje po približno 40 mark (500 Din) 100 kg. V Avstriji se je prodajalo dobro grozdje po 55 do 65 in boljše celo do 70 šilingov za 100 kg. Na Čehoslovaškem so cene razmeroma nizke ter se v Znojmu plačuje grozdje po 2-50 do 3 Kč kg. V splošnem ima tedaj grozdje nizke cene, kar je predznak slabših pogojev za plasiranje vina.

V Italiji se pričakuje slabjša letina in tudi stare zaloge so precej izpraznjene. Temnordeča vina za rezanje 15 do 16% notirajo 8—9 lir za alkoholno stopinjo, 13-5 do 15% po 6-50—7-50 lire, navadna rdeča vina 5-50 do 6-50 lire; bela vina »Sansevero« 12½% 5-50 do 6-50 lire, od 13½ do 14% pa po 6-25 do 6-75 lire, dočim se vino za destilacijo prodaja po 2-90 lire za alkoholno stopinjo. V Siciliji je suša povzročila precej škodo ter se gibajo cene rdečih vin okoli 5 lir, belih pa 5 do 5-50 lire.

V Franciji je tržišče nekoliko slabše ter so cene padle za 1 do 2 franka pri alkoholni stopinji. Vendar so tudi tam

zaloge znatno zmanjšane nasproti lanskim.

V Španiji so cene nespremenjene ter se gibajo v višini 2-30 do 2-50 pesete za alkoholno stopinjo belih vin. Španija je že doslej izvozila skoraj dvojno množino svojega lanskega izvoza.

Tudi v Avstriji so izgledi za uvoz vina slabši, ker je ostalo še od lanskega pridelka skoraj polovico domačih vin neprodanih. Avstrijski vinogradniki bi hoteli sami izvažati vino ter zahtevajo, naj vlada s premijami podpre njihov izvoz.

Čehoslovaška, kjer bi se dalo morda nekaj vina več plasirati, ima visoko carino, ki je skoraj enaka cenam ondotnih karpatskih vin, ki se nudijo po 2-50 Kč liter, a carina za naša vina znaša 2-10 Kč od litra.

V Dalmaciji je sicer še vedno mnogo starih zalog, a gre večinoma za boljše vrste. Vesti o silovito nizkih cenah, ki so se razširile vsled nekaterih prodaj najslabšega vina, ki se je prodalo za destilacijo, se ne nanašajo na tržišče boljših vin, katerih je še vedno dovolj na zalogi. Po kraju in kvaliteti se gibajo cene dalmatinskih vin za alkoholno stopinjo v višini 13—16 Din za navadna črna vina, 14—16 Din za opolo ter 16 do 20 Din za bela vina, dočim se kvalitetna vina gibajo še vedno v višini 20 do 25 Din za alkoh. stopinjo.

ZITO.

Za pšenico, ki jo bo Privilegirana izvozna družba prodajala trgovskim mlinom, so s pravilnikom določene sledeče cene:

Za pšenico v šlepih: Tisa I.: za september 240 Din, za oktober 250 Din, za november 260 Din, za december 270 dinarjev; Tisa II. Žabalj, Titel: za september 236, za oktober 246, za november 256, za december 266 Din; Begej: za september 234, za oktober 244, za november 254, za december 264 Din; Banat: za september 230, za oktober 240, za november 250, za december 260 Din; Baška: za september 228, za oktober 238, za november 248, za december 258 dinarjev; Srbija — Dunav in Srem: za september 220, za oktober 230, za november 240, za december 250 Din.

Za pšenico v vagonih: Gornja Bačka: za september 235, za oktober 245, za november 255, za december 265 Din; Sombor ali Banat: za september 225, za ok-

tober 235, za november 245, za december 255 Din; Glavne proge Srbije do Čuprije: za september 215, za oktober 225, za november 235, za december 245 Din; Srem, Slavonija in Hrvatska: za september 215, za oktober 225, za november 235, za december 245 Din; Baranja: za september 225, za oktober 235, za november 245, za december 255 Din; Prekmurje, Medmurje: za september 215, za oktober 225, za november 235, za december 245 Din. Vse te cene veljajo franko šlep ali franko vagon nakladalna postaja.

Te cene seveda z nakupnimi cenami nimajo nič opraviti, temveč je prodajna cena določena višje od nakupne le vsled tega, da se razlika steka v žitni fond, iz katerega bo krila Privilegirana izvozna družba pri pospeševanju žitnega izvoza nastalo izgubo.

V ostalem se na domačem žitnem trgu ne beležijo nobene spremembe.

ZDRAVILNA ZELIŠČA.

Ker je nemško tržišče pod vtisom finančne krize še vedno zelo rezervirano, se trgovina z zdravilnimi zelišči noče oživeti. Uvozniki krijejo samo najnujnejše potrebe ter nočejo imeti večjih zalog.

Glede posameznih, važnejših zdravilnih zelišč so v Hamburgu sledeče razmere:

Lipovo cvetje ima razmeroma nizke cene ter kotira cif Hamburg: srebrna lipa 22 dolarjev za 100 kg (12:50 do 13 Din kg); oficijelna lipa (Steinlinde) 35—37 dolarjev za 100 kg (20—20:50 dinarjev kg).

Kamelično cvetje, ki se je največ uvažalo v Ameriko kotira cif Hamburg 24 do 25 dolarjev 100 kg (13:50—14 Din kg). Lani je uvoz v Ameriko padel za 60%, zato je upati, da vsled zmanjšanih zalog tudi tam nastane večja potreba in se cene nekoliko popravijo.

Beladonino listje se ponuja po 20 dolarjev (11:50 Din kg), beladonin koren pa po 14:50 do 15 dolarjev (8:50 Din kg) cif Hamburg.

Divji šipek: celi plodovi se zelo malo iščejo ter se trguje samo s sortiranimi olupki, ki so vsled velikega dovoza iz Rusije tudi močno padli v ceni ter se prodajajo že po 12 dolarjev (6:75 Din kg) iz hamburških skladišč.

Pri ostalih važnejših zeliščih, kakor pri arniki in bezgovem cvetju, trgovina iz zgoraj navedenih vzrokov počiva in so cene nestalne.

Jajca.

V inozemstvu se cene jajc tekom tedna niso spremenile, vsled česar tudi naši izvozniki plačujejo blago po starih cenah.

Ne pozabite poravnati naročnino!

Lesno tržišče.

Lesne trgovce, ki imajo terjatve na Madžarskem,

opozarjamo, da je madjarska vlada izdala naredbo, po kateri morajo vsi madjarski pridobitniki do 8. septembra t. l. sporočiti vladi, koliko znašajo obveze pri inozemskih upnikih.

Da ne bi naši trgovci utrpeli kake izgube pri madjarskih dolžnikih, nujno priporočamo, da še s svoje strani nemudoma sporočijo svoje terjatve našemu konzulatu v Budimpešti s prošnjo za intervencijo pri madjarski vladi. Svoje prijave na konzulat morajo kolkovati z Din 25.—.

Madžarska kontingentirala lesni uvoz.

Madžarska vlada je določila kontingente uvoza lesa za posamezne države na podlagi 75% višine lanskega lesnega uvoza. Kolikor bodo posamezne države uvozile nad določenim kontingentom, se zaračuna avtonomna uvozna carina po 0.50 zlate krone za met. stot.

Doslej so določeni sledeči uvozni kontingenti za celo leto 1931: za Jugoslavijo 111.200 ton, za Romunijo 483.800 ton, za Avstrijo 12.600 ton, ki so avtonomne carine prosti.

Prodaja lesa in drv.

Direkcija šum v Ljubljani proda v dnevih 19., 21. in 22. t. m. večje množine lesa in drv. Oglasi in pogoji na razpolago pri Zbornici TOI.

VAZEN SKLEP ZA LESNE TRGOVCE.

Na sestanku lesnih trgovcev na bivšem Štajerskem se je razpravljalo prvič javno o nevarnosti, ki preti malim in srednjim lesnim trgovcem od strani snujočega se izvoznega kartela, ker si hočejo (kar smo že tolikokrat naglasili) gotovi krogi zasigurati nekaj izvožni monopol za les in postaviti malo in srednjo lesno trgovino pod svojo absolutno odvisnost.

Najmanj, kar bo predvidevno dosegel snujoči se kartel, bodo določitve izvožnih pogojev, ki utegnejo malo in srednjo lesno trgovino popolnoma izriniti od možnosti izvoza.

Povpraševanje za naš les v inozemstvu.

Pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu so sledeča povpraševanja za naš les:

- kostanjev les: Avstrija — 17.182;
- hrastovina in orehovina: Genova — 17.222;
- neizdelane frize: Češkoslovaška — 17.650;
- drva in oglje (zastopstvo): Milano — 17.510;
- pragovi, doge in frize (zastopstvo): Torino — 15.933.

Zavod daje pod navedenimi številkami brezplačna pismena pojasnila interesentom. Po možnosti pa naj naši trgovci pošljejo za svoje blago »Zavodu« že fiksne ponudbe z navedbo vrste, množine, cene, dobavnega roka in plačilnih pogojev.

DOBAVE.

660 kub. metrov bukovih drv nabavi ofertalnim putem do 15. t. m. Direkcija državnih železnic v Zagrebu.

161 sežnjev bukovih drv nabavi do 15. t. m. Računsko-ekonomski odsek direktorije pošte in telegrafa v Zagrebu.

Hrastovino nabavi do 17. t. m. Direkcija državnega rudnika v Vrtniku.

Jelove deske nabavi do 18. t. m. Uprava III. oddelka artiljerijsko-tehničnega zavoda v Zagrebu.

Pogoji pri Zbornici TOI; za drva pa v Službenih novinah z dne 20. avgusta.

Da se zavarujejo proti temu, so spfejeli sledečo resolucijo:

Z ozirom na težko krizo, ki vlada v lesni trgovini in industriji, je prišlo lesno trgovstvo do prepričanja, da so v mnogokratnem oziru vzrok težkemu stanju neugodne izvozne prilike. Z izvozom lesa se bavijo v veliki meri osebe, ki niso zmožne prilagoditi se potrebam inozemskega trga, in ki s kvarjenjem cen, nesolidnim poslovanjem in s tem s cepitvijo izvoza, ovirajo razvoj solidnih podjetij.

Lesno trgovstvo iz teh razlogov in ob splošnem zmanjšanju konzuma, s kate-

rim se omejuje tudi produkcija, ugotavlja nujno potrebo po koncentraciji izcvza lesa, ki naj se izvede s tem, da se predpišejo pogoji, pod katerimi je dovoljen izvoz lesa v inozemstvo.

V to svrhu naj se osnuje za vsako pokrajino (banovino) po eno pokrajinsko izvozno društvo, katerega član more biti vsako trgovsko in industrijsko lesno podjetje, ki je: 1. **trgovsko protokolira-**

no, in 2. ki dokazuje obratno kapaciteto letno 2000 m³ obdelanega lesa.

Pokrajinska izvozna društva naj izdajo na osnovi zgoraj navedenih dokazil izvozna dovoljenja.

Enak sestanek bi bil nujno potreben tudi za ozemlje bivše Kranjske. Osrednja sekcija lesnih trgovcev v Ljubljani bi morala takoj odrediti vse potrebno, da se ta čimpreje izvrši.

POLOŽAJ NA EVROPSKEM LESNEM TRŽIŠČU.

Na italijanskem trgu rusko blago še vedno izpodriva naš les, pa tudi druge poljske pridelke. Kolikor smo mi letos izvozili manj lesa v Italijo, za toliko je porastel ruski uvoz. Vzrok je: boljša kvaliteta, nižja cena, pa tudi podpora od strani italijanske vlade, dočim se pri nas za izboljšanje našega izvoza v Italijo ne stori ničesar.

Franko vagon — Milano notirajo sledeče cene v lirah za m³: smrekovina: hlodi 160—170, trami 160—170, trami do 12/16 220—260; deske I. od 20 milimetrov naprej 450—500, II. 300 do 340, III. in podmerne 190—200, podmerne od 20, 25 in 30 mm 175—185, morali 250—270; mecesen: deske I. 540—580, II. 380—400, III. 230—240; topolovina: za pohištvo 210—240; od 25 mm naprej za gradbo 160—190; bukovina: naravna v deskah, merkantilno blago 320—350, parjene slavonske deske I. 500—540; hrastovina: merkantilne deske 420—480, slavonske deske I. 740—900, slavonska merkantilna 590—700; orehovina v deskah monte 750—1300; kostanjeve merkantilne deske 260—340; akacija: merkantilne deske 450—500; češnjave deske 360—460; beli javor 550 do 650; lipa 360—420 lir za m³.

V Avstriji se je produkcija lesa omejila za 60%. Cene lesa so padle, obenem pa se je ponovno povišala uvozna carina na smrekovo in bukovno rezano blago na 576 šilingov za desettonski vagon, tako da pride na kubični meter rezane smrekovine ali bukovine po 28 šilingov uvozne carine. Avstrijski lesotržiči forsirajo izvoz v Italijo, kjer nam delajo občutno konkurenco. Začetkom avgusta so notirale sledeče cene v šilingih za

m³: smrekovi hlodi 16—19, les za celulozo 13—15, trami 16—22, jamski les 13—16, bukovi hlodi 20.

V Nemčiji je uvoz lesa letos manjši, a se je naš delež na uvozu navzlic temu v prvi polovici tekočega leta podvojil. Glavni uvoz odpade na hrastovino. Navzlic podvojenemu uvozu pa smo še vedno na zadnjem mestu kot uvozniki za Čehoslovaško, Rusijo in Poljsko.

V Angliji so cene zopet padle, ker so ruskemu lesu pričele konkurirati v ceni skandinavske države. Pričakuje pa se nov padec, ker hoče Rusija odgovoriti s ponovnim znižanjem cen.

V Franciji se močno občutijo pravkar povišane uvozne carine, proti katerim je vstal odpor celo med domačimi industrijalci, ki so prisiljeni omejevati obratovanje.

K temu je vlada v najnovejšem času izdala odredbo, po kateri se bo lesni uvoz za posamezne države kontingentiral na bazi rezultata zadnjega petletnega lesnega uvoza, kar bi občutno škodovalo naši lesni trgovini, ker se je naš uvoz lesa pričel razvijati šele zadnja leta.

Uvoz lesa v Francijo forsira zlasti Poljska, ki prodaja franko francoska postaja deske po 330 do 350 fračkov, blago za zaboje pa po 280 frankov m³. Skandinavsko blago je za 100 do 180 frankov dražje.

Oglasi v „Malem Trgovcu“, se najbolje rentirajo, ker ima med vsemi tisoči naročnikov samo resne kupce!

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Na borzi nič živahnejšega poslovanja. Sklepi maloštevilni in malenkostni.

Povpraševanja so nekoliko živahnejša ter se išče sledeče blago:

1 vagon parjene bukovine, I. kvalitete, paralelno, žamano, od 2 m dolžine naprej, 10% od 1 do 1:90 m, in sicer: 3 m³ 27 mm, 2 m³ 33 mm, 2 m³ 38 mm, 3 m³ 48 mm, 3 m³ 58 mm, 3 m³ 68 mm, po možnosti tudi 4 m³ 118 mm. Te zadnje so lahko tudi sveže žagane. Franko meja Postojna tranzit.

Bukovina »Sperrplatten«, 3 do 6 mm, 200×120 in 160×120. Franko italijanska meja.

1 vagon rezane jelovine (smreka, jelka): 24 mm debeline z 1 mm nadmere, 105 mm širine s 5 mm nadmere, 4 m dolžine. Kvaliteta: tombante, izključeno gnilo in razbito. Paralelno, za odpošiljatev primerno suho. Dobava: od 1. do 5. oktobra 1931. Cena: Din 350.— franko Jesenice tranzit. Plačilo 30 dni.

Pol vagona neobrobljene bukovine 30, 40, 50, 60, 70 mm, pol vagona neobrobljene črešnjavine 50, 60 in malo 70 mm debeline. Cena franko italijanska meja.

Kratice, smreka, jelka, 15, 20, 25 mm od 1 do 3:50 m. Cena franko italijanska meja.

Bukove morale 60/60 mm s kompletacijo 27/27 mm. Cena franko italijanska meja.

400 do 500 m³ jelovine IV., 4 m, od 16 cm naprej, medija 25/26 cm, 12, 18, 24, 28, 38, 48 mm debeline — pretežna večina 24 mm debeline. Cena 100 lir za m³ postavljeno na Sušak podbrod.

1 vagon škuret paralelnih, 12 mm debeline, širina 8, 15, 16 cm. Cena franko nakladalna postaja.

1 vagon bukovih naravnih plohov I., II., in sicer: 6 m³ 30, 35 ali 40, 50, 70, 80, 100 mm po 1 m³, od 14 cm naprej, obrobljeno. 12 m³ po 3 m³ 30 mm, 3 m³ 40 mm, 1 m³ 50 mm, 2 m³ 60 mm, 2 m³ 80 mm, 1 m³ 100 mm, od 18 cm naprej, neobrobljeni. Vse od 2 m naprej, suho. Cena franko Postojna tr.

1 vagon borovih remeljnov 68/33 mm debeline, 1 vagon borovih remeljnov 78/78 mm debeline, 4 m dolžine, ostrorobo, suho. Cena franko Postojna tr.

30 m³ rezane hrastovine od 25/25 cm naprej od 5 m naprej, 35 m³ rezane hrastovine od 35/35 cm naprej od 4 m naprej. Cena franko meja Postojna tranzit.

1 vagon, obstoječ iz pol vagona jelševih plohov z navedbo debelin in pol vagona smrekovih desk, 24, 28 mm debeline, 4 m dolžine, I., II. kvalitete. Cena franko meja Postojna tr.

Bukovi krajnjiki suhi za izvoz v Italijo.

Ko zahtevate pri Vašem engrosistu vanilinov sladkor in pecilni prašek, tedaj izrecno zahtevajte

Dr. Oetkerjev pecilni prašek

in

Dr. Oetkerjev vanilinov sladkor

ker se je že večkrat pripetilo, da trgovci na to pozabi, vstrel česar dobite slabe posnetke naših izdelkov. Istotako pazite na zavarovalno znamko „SVETLA GLAVA“, ker je to edina, ki jamči za dobro kvaliteto.

Ako pri Vašem engrosistu ne dobite DR. OETKERJEVIH izdelkov, tedaj pišite direktno na tovarno

Dr. Oetker Maribor

katera Vam na željo pošilja vse, pa bodisi tudi najmanjši kvantum.

Vam ustreči

naša želja!

Zadovoljnost odjemalcev

pa dosežete, če jim postrežete z najboljšim med dobrim,

zalo jim ponudite

**Dr. Pirčevo
sladno kavo**

Velepražarna »PROJA«

Ljubljana, Aškerčeva ulica 3

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin, Ljubljana

**Zaloga sveže pražene kave,
mletih dišav in rudninske vode**

**Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!**